

Opće znanje

OKULTURI KINE

中国**文化**常识

(中克对照)

国务院侨务办公室
The Overseas Chinese Affairs Office of
the State Council

孔子学院总部 / 国家汉办
Confucius Institute Headquarters (Hanban)

华语教学出版社
SINOLINGUA

Opće znanje

OKULTURI KINE

中国文化常识

(中克对照)

国务院侨务办公室
The Overseas Chinese Affairs Office of
the State Council

 孔子学院总部 / 国家汉办
Confucius Institute Headquarters (Hanban)

 华语教学出版社
SINOLINGUA

图书在版编目(CIP)数据

中国文化常识 : 中克对照 / 孔子学院总部/国家汉办, 国务院侨务办公室著. --
北京 : 华语教学出版社, 2014

ISBN 978-7-5138-0630-5

I. ①中… II. ①孔… ②国… III. ①汉语-对外汉语教学-语言读物②中华文化-基本知识-汉语、克罗地亚语 IV. ①H195.5②K203

中国版本图书馆CIP数据核字(2014)第054312号

本书的著作权由孔子学院总部/国家汉办享有
Sva prava pridržava Sjedište Konfucijeva instituta / Hanban.

中国文化常识

Opće znanje o kulturi Kine

©孔子学院总部/国家汉办,

中华人民共和国国务院侨务办公室

华语教学出版社有限责任公司出版

(中国北京百万庄大街24号 邮政编码100037)

电话:(86)10-68320585, 68997826

传真:(86)10-68997826, 68326333

网址: www.sinolingua.com.cn

电子信箱: hyjx@sinolingua.com.cn

新浪微博地址: http://weibo.com/sinolinguvip

北京京华虎彩印刷有限公司印刷

2014年(16开)第1版

2014年第1版第1次印刷

(中克)

ISBN 978-7-5138-0630-5

定价: 99.00元

中国常识系列编委会

主 任 许 琳

副主任 夏建辉

编 委 张彤辉 顾 蕾

王锦红

顾 问 雷振刚 邱立国

周福成

《中国文化常识》

主 编 任启亮

副 主 编 时 序

编写人员 任启亮 时 序 李 晨 李嘉郁 赵菁华 彭 俊

责任编辑 马耀俊

英文编辑 林美琪

美术编辑 阮永贤 刘玉瑜

《中国文化常识》(中克对照)

克罗地亚语翻译 Ivana Gubić Vladimir Čepulić Ivana Buljan

克罗地亚语审稿 王巧兰 Jagoda Splivalo-Rusan

译版统筹 五洲汉风教育科技(北京)有限公司

滕连帅 李 森 邓成保 李亚娟

项目编辑 韩 晖

责任编辑 翟淑蓉

封面设计 高教社美编室

图片来源 全景图片公司

前言

《中国文化常识》和《中国地理常识》是由中华人民共和国国务院侨务办公室组织编写，面向世界各国汉语学习者的普及型、口语化的文化辅助读物。2006 年国家汉办组织国内外有关专家对该书内容进行了改编，并翻译成汉语与英语、德语、法语、日语、韩语、俄语、泰语、西班牙语、阿拉伯语对照版本，出版发行后反响热烈，受到国外读者广泛欢迎，各国中国语言文化爱好者纷纷要求增译更多语种。此次增译工作包括汉语与意大利语、瑞典语、葡萄牙语、柬埔寨语、越南语、老挝语、缅甸语、印尼语、马来语、土耳其语、波斯语、波兰语、捷克语、斯洛伐克语、匈牙利语、罗马尼亚语、保加利亚语、塞尔维亚语、克罗地亚语、芬兰语、乌克兰语、荷兰语、豪萨

语、印地语、希伯来语、挪威语、丹麦语、希腊语、蒙古语、尼泊尔语等 30 个语种的对照版本。

希望本系列读物成为您了解中国的窗口，成为您通向汉语世界的桥梁。

《中国文化常识》和《中国地理常识》在改编翻译过程中得到了海内外诸多专家、学者、教师 and 全球各大孔子学院的关心与支持，他们倾注了大量的精力，提出了许多中肯的建议，在此向他们表示诚挚的谢意。

由于时间所限，书中不免会有疏漏和不当之处，希望使用者和专家学者不吝赐正，以供今后修订时改正。

孔子学院总部 / 国家汉办

2014 年 6 月

Predgovor

Knjige *Opće znanje o kulturi Kine* i *Opće znanje o geografiji Kine* nastale su u organizaciji Ureda za kinesku dijasporu Državnog vijeća Narodne Republike Kine (The Overseas Chinese Affairs Office of the State Council of the People's Republic of China), kako bi svijetu predstavile kinesku kulturu. Pisane su popularno, jezikom svakodnevice, kao dodatno štivo o kulturi svima koji diljem svijeta uče kineski.

Hanban je 2006. god. organizirao stručnjake u Kini i inozemstvu kako bi revidirali relevantne sadržaje te izradili dvojezične verzije: kinesku u kombinaciji s engleskom, njemačkom, francuskom, japanskom, korejskom, ruskom, tajskom, španjolskom i arapskom, što je u inozemstvu primljeno s toplim odobravanjem. Zbog iskazanog zanimanja ljudi iz drugih zemalja za kineski jezik i kulturu,

dodali smo dvojezična izdanja na kineskom u kombinaciji s talijanskim, švedskim, portugalskim, knerskim, vijetnamskim, laoskim, burmanskim, indonezijskim, malajskim, turskim, perzijskim, poljskim, češkim, slovačkim, mađarskim, rumunjskim, bugarskim, srpskim, hrvatskim, finskim, ukrajinskim, nizozemskim, hindskim, hebrejskim, norveškim, danskim, grčkim, mongolskim, nepalskim i hausa jezikom, ukupno 30 jezika.

Iskreno se nadamo da će vam ove knjige otvoriti prozor u kinesku kulturu te vam pružiti most prema svijetu kineskoga jezika.

Posebno bismo željeli izraziti iskrenu zahvalnost mnogim stručnjacima, proučavateljima i učiteljima kineskoga u Kini i inozemstvu, kao i Konfucijevim institutima diljem svijeta, na njihovoj pomoći i podršci, uloženu trudu i relevantnim sugestijama.

Budući da je naš rad bio ograničen vremenskim rokovima, moguće je da nova izdanja sadrže i neke propuste. Sa zahvalnošću bismo prihvatili napomene čitatelja, pogotovo onih bolje upućenih u relevantna područja, koje bismo uključili u iduće revidirano izdanje.

Sjedište Konfucijeva instituta / Hanban
lipanj 2014

目录

Sadržaj

中国传统思想

KINESKA TRADICIONALNA MISAO

概述 Uvod	3
孔子 Konfucije (Kongzi)	4
“四书五经”与儒家思想	6
<i>Četiri knjige i Pet klasika i konfucijanizam</i>	
老庄与道家思想 Laozi, Zhuangzi i daoizam	8
佛学思想 Budizam	10

中国传统美德

TRADICIONALNE KINESKE VRLINE

概述 Uvod	13
孝敬父母 Poštovati roditelje i skrbiti za njih	14
尊老爱幼 Poštovati starije i voljeti mlade	16
“岁寒三友” Tri prijatelja u studeni	18
诚实守信 Poštenje i vjerodostojnost	20
尊师重教 Poštovati učitelje i cijeniti obrazovanost	22

中国古代文学

KLASIČNA KINESKA KNJIŽEVNOST

概述 Uvod	27
远古神话 Drevna mitologija	28
《诗经》 <i>Knjiga pjesama</i>	31
楚辞 <i>Chu ci</i>	34
汉乐府 Pjesme yuefu dinastije Han	37
南北朝民歌	40
Narodne pjesme Sjevernih i Južnih dinastija	

唐诗 Pjesništvo za dinastije Tang	42
宋词 Song ci	46
元杂剧 Yuan zaju (muzičko kazalište dinastije Yuan)	50
明清小说 Romani u vrijeme dinastija Ming i Qing	53
四大民间传说 Četiri velike narodne predaje	57

中国古代科技

ZNANOST I TEHNOLOGIJA DREVNE KINE

概述 Uvod	67
指南针 Kompas	68
造纸术 Izrada papira	70
活字印刷术 Tiskarstvo	72
火药 Barut	74
《甘石星经》 <i>Nebeska knjiga Gan-Shi</i>	76
张衡和地动仪 Zhang Heng i seizmograf	78
祖冲之和圆周率 Zu Chongzhi i π	80
纺织技术 Izrada tkanina	82
日晷和铜壶滴漏 Sunčani sat i bakreni čajnik-klepsidra	84
算盘和珠算 Abakus i računanje abakusom	87

中国传统艺术

TRADICIONALNA KINESKA UMJETNOST I UMIJEĆA

概述 Uvod	91
民乐 Pučka glazba	92
京剧 Pekinška opera	94
地方戏 Mjesne opere	98
曲艺 Quyi (pučka umjetnost)	101

围棋 Weiqi (igra go)	103
中国象棋 Kineski šah	104
汉字 Kinesko pismo	106
书法 Kaligrafija	108
篆刻 Graviranje pečata	110
中国画 Kinesko tradicionalno slikarstvo	112

中国文物

KINESKI KULTURNI RELIKTI

概述 Uvod	117
甲骨文 Jiaguwen, proročanski zapisi na kostima	118
三星堆文化 Kultura Sanxingdui	120
司母戊方鼎 Simuwu ding (obredna posuda)	123
越王勾践剑 Mač kralja Goujiana od Yuea	125
良渚美玉 Žad iz Liangzhua	126
长信宫灯 Svjetiljka palače Changxin	128
秦始皇陵兵马俑 Vojnici od terakote iz Qinshihuangova mauzoleja	129
曾侯乙编钟 Uskladena zvona – zvona bianzhong	132
金缕玉衣 Odjeća od žada šivana zlatnim koncem	134
铜奔马 Brončani konj u galopu	136
永乐大钟 Veliko Yongleovo zvono	137
古代钱币 Stare kovanice	138
敦煌莫高窟 Špilje Mogao u Dunhuangu	140

中国古代建筑

DREVNO KINESKO GRADITELJSTVO

概述 Uvod	145
宫廷建筑 Carska palača	146

寺庙建筑 Hramovi	150
园林 Klasični vrtovi	152
塔 Pagode	154
桥梁 Mostovi	156

中国工艺美术 KINESKI UMJETNIČKI OBRTI

概述 Uvod	161
唐三彩 Trobojna keramika dinastije Tang	162
瓷器 Porculan	164
景泰蓝 Jingtailan (cloisonné)	166
扇子 Lepeza	168
风筝 Leteći zmaj	170
灯彩 Lampioni	172
刺绣 Vez	174
丝绸 Svila	176
蜡染和蓝印花布 Batik i plavi kreton (calico)	177
剪纸 Izresci od papira	179
玉雕 Klesanje žada	181
石狮 Kameni lav	183
文房四宝 Četiri blaga učionice	184

中国民俗 KINESKI NARODNI OBIČAJI

概述 Uvod	189
中国人的姓名 Kineska imena	190
十二属相 Dvanaest simboličkih životinja	193
小孩儿满月与抓周	195
Proslava djetetova prvoga mjeseca (manyue) te prvorodendanskog odabira darova (zhuazhou)	

婚礼 Vjenčanje	196
四灵——古代吉祥的象征	198
Četiri dobra duha – drevni simboli sreće	
吉祥图案 Prikazi povoljnih značenja – sreće	201
民间庙会 Hramski sajam	203
舞狮 Lavlji ples	205
春节 Svetkovina proljeća	206
元宵节 Svetkovina svjetiljaka	208
清明节 Dan čiste svjetlosti (dan čišćenja grobova)	210
端午节 Svetkovina zmajevih čamaca	212
中秋节 Svetkovina sredine jeseni	214
二十四节气 Kalendar od 24 godišnja razdoblja	216

中国人的生活 ŽIVOT KINEZA

概述 Uvod	221
旗袍与中国传统服饰	222
Qipao i tradicionalna kineska odjeća	
中国饮食 Kineska kuhinja	224
中国茶 Kineski čaj	226
中国酒 Kineska alkoholna pića	228
中国民居 Kineski stambeni prostori	230
布鞋、轿子与马车	233
Kočija s konjskom zapregom, nosiljka i platnene cipele	
中医中药 Tradicionalna kineska medicina i lijekovi	235
针灸术与麻醉术 Akupunktura, moksibustija i anestezija	237
汉语·普通话·方言	239
Kineski jezik, putonghua (mandarinski) i dijalekti	

中国传统思想

KINESKA
TRADICIONALNA MISAO

概述

Uvod

中国人注重人与自然的和谐，在中国传统思想中，“天人合一”是一个著名的话题。中国传统思想更注重个人修养的提升，更关注“修身养性”；更为重视智慧的体悟而对逻辑推理不是特别在意。

可以说，中国有一套完整的影响了中国几千年的思想体系，而这套体系最重要的组成部分就是孔子、孟子开创的儒家思想和老子、庄子开创的道家思想以及佛学思想。其中，对中国影响最大、最深远的是儒家思想。

Kinezi pridaju veliku pozornost harmoničnu odnosu između ljudi i prirode. U tradicionalnoj kineskoj misli poznata je izreka: “Priroda i čovjek su jedno”. Više se naglašava moralni odgoj i istančanost, kao i duhovna prosvjećenost pojedinca, nego logično razmišljanje.

Može se kazati da je Kina tisućama godina bila pod utjecajem holističkoga načina razmišljanja koje uglavnom sadrži konfucijanizam što su ga pokrenuli Konfucije i Mencije, daoizam što su ga pokrenuli Laozi i Zhuangzi, kao i budizam. Među njima je konfucijanizam u Kini imao najveću i najdalekosežniju ulogu.

1	3
2	4

1. 《论语》

Kovanice u čast Konfuciju

2. 孔子石像

Konfucije (Kongzi)

3. 孔子

Konfucije

4. 山东曲阜孔庙

Srednja vrata Konfucijeva hrama u
Qufu, pokrajina Shandong

孔子

Konfucije (Kongzi)

孔子（公元前 551—前 479），名丘，字仲尼，鲁国人。中国春秋末期伟大的思想家和教育家，儒家学派的创始人。

孔子的远祖是宋国的贵族，殷王室的后裔。在孔子很小的时候，他的父亲就去世了，所以孔子的家境逐渐衰落。虽然孔子年轻的时候很贫困，但是他立志学习，他曾经说过：“三人行，必有我师焉。”后来，他开始授徒讲学，他一共教授了 3 000 多个学生，其中不乏贫困家庭的孩子，改变了以往只有贵族子女才有资格上学的传统。孔子晚年还编订上古书籍，保存了很多古代的文献，我们现在看到的《诗经》、《尚书》、《周易》等等都经过他的编定。

孔子的很多思想即使在今天看来也很有价值。比如，孔子丰富了“仁”的内涵，他认为要做到“仁”，就要关爱别人，“己所不欲，勿施于人”；他还认为，“君子和而不同”，也就是说，在处理人际关系上要承认人与人之间的差异，不要用单一的标准来衡量对方，这样才能够达到社会的和谐与稳定；他在教育上还主张用启发的方法促使学生独立思考，在学习书本知识的同时还要有自己独立的见解等等。

孔子的言行被他的弟子们编为《论语》一书，孔子的思想也被后人吸收和发扬光大，成为中国传统思想的最主要的组成部分，并逐渐传播到周边国家，形成了影响范围很广的儒家文化圈。

孔子是属于中国的，他在中国家喻户晓，绝大多数中国人的思想都或多或少地受到他的学说的影响；孔子也是属于世界的，联合国教科文组织曾将他列为世界十大文化名人之一。

Konfucije (551. pr. Kr.– 479. pr. Kr.), čije je ime Qiu a nadimak Zhong-ni, rođen je u državi Lu. Konfucije je bio veliki mislilac i učitelj iz kasnije-ga razdoblja Proljeća i jeseni, ujedno i začetnik konfucijanizma.

Konfucije je bio potomak plemićke obitelji iz države Song, koja je podrijetlom pripadala vladajućoj dinastiji Yin. U ranom mu je djetinjstvu umro otac pa je njegova obitelj osiromašila. Premda je Konfucijevo djetinjstvo bilo teško, svim je srcem bio posvećen učenju. Jednom je rekao: “Od trojice na koje naidem, sigurno će mi jedan biti učitelj”. Kasnije je Konfucije počeo putovati i podučavati učenike. Tijekom života, podučavao je više od tri tisuće učenika, od kojih su neki potjecali iz vrlo siromašnih obitelji. Na taj način Konfucije je postupno promijenio tradiciju u kojoj je samo plemstvo imalo pravo na stjecanje izobrazbe. U svojim je poznim godinama Konfucije sabrao i uredio mnoga drevna književna djela, kao što su *Knjiga pjesama* (*Shijing*), *Knjiga povijesti* (*Shangshu*) i *Knjiga mijena* (*Yijing*), itd.

Čak su i u današnje doba mnoge Konfucijeve misli veoma dragocjene. Na primjer, Konfucije je razvio moralni i etički ideal zvan *ren* (čovjekoljublje, humanost, dobronamjernost). Smatrao je da bi za postignuće *rena* trebalo iskazivati čovjekoljublje, stoga “ono što ne želiš sebi ne čini drugome”. Konfucije je također smatrao da su “plemenite osobe skladne, ali različite”, što znači da se razlike među ljudima prepoznaju u međuljudskim odnosima pa će se, zato što je neprikladno prosuđivati na temelju jednoga mjerila, tek tada postići sklad i stabilnost društva. Što se tiče obrazovanja, Konfucije je smatrao kako učitelji trebaju usmjeriti učenike prema samostalnom razmišljanju te da učenici trebaju oblikovati vlastito mišljenje kada stječu znanje iz udžbenika, itd.

Konfucijeve riječi i djela njegovi su učenici sabrali u djelu *Analekti*. Konfucijeva se misao usvojila i prenosila generacijama i postala najznačajniji dio tradicionalnog kineskog načina mišljenja. Također se širila i u susjedne regije i područja, formirajući konfucijanski kulturni krug koji je znatno utjecao na sve istočnoazijske zemlje.

Konfucije pripada Kini. On je općepoznato ime diljem Kine i njegovo je učenje na većinu Kineza izvršilo određen utjecaj. Konfucije također pripada svijetu, a UNESCO (Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu) nazvao ga je jednim od “deset kulturnih velikana”.

